

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Participació del Departament
al Festival de la Infància 2011-2012
Memòria

Subdirecció d'Organització, Coneixement i Sistemes d'Informació

Barcelona, gener de 2012

Participació del Departament al Festival de la Infància 2011-2012
Memòria

Índex

	Pàg.
1. Dades tècniques, visitants, activitats i unitats responsables	3
2. Difusió a les famílies del Pla nacional de lectura	5
3. Despesa executada	6
4. Col·laboradors: entitats i monitors	7
5. Valoració	8
Annexos	9
1. Característiques de l'estand del Departament	10
2. Descripció de les activitats proposades	12
3. Dades del personal que hi ha participat	16

1. Dades tècniques, visitants, activitats i unitats responsables

Dades tècniques

Festival de la Infància (48a edició)

Del 27 de desembre de 2011 al 4 de gener de 2012, de les 11 h a les 20 h

Recinte firal 2 de Montjuïc (Barcelona)

Periodicitat anual

Dirigit al públic en general (infants i famílies, esplais, associacions infantils, etc.)

Preu de l'entrada: 10 € (tot el dia); 7 € (tarda a partir de les 16 h); gratuïta per als menors de 3 anys

Visitants

1.500 nens i nenes amb les seves famílies han visitat l'estand del Departament. L'edat dels nens estava compresa entre els 2 i els 7 anys.

L'afluència de públic va anar augmentant al llarg de la setmana, i els dies amb el nombre més elevat de visitants van ser el dimecres 28, el dijous 29 i el divendres 30 de desembre. El dissabte 31 de desembre i el diumenge 1 de gener, l'afluència de visitants va ser menor.

En aquesta edició del Festival, l'horari preferit per les famílies va ser a partir de les 14 h fins al tancament.

Activitats

Les activitats proposades a l'estand del Departament s'adreçaven a nens i nenes de 3 a 7 anys. Es van dur a terme gràcies als voluntaris que van fer de monitors, amb el suport de la Fundació Pere Tarrés. Hi havia dos espais principals, una piscina de boles i un racó de lectura:

1. A la piscina de boles, es proposava l'activitat de trobar objectes i personatges dels contes populars *La Caputxeta Vermella*, *En Patufet* i *La Rateta que escombrava l'escaleta*, amagats entre les boles. També havien de llegir el que deia el personatge protagonista de cadascun d'aquests tres contes, en unes bafarades.
2. Al racó de lectura hi havia una biblioteca infantil amb contes i altres llibres de ficció i, a més de llegir, es van fer audicions de contes i poemes recitats per voluntaris i famílies amb l'ajuda d'un micròfon i un altaveu. Després d'escoltar el poema "Què li passa a l'ós?" els nens més petits havien d'ordenar les imatges d'acord amb les seqüències del poema. Es va llegir també el conte *La princesa segona* i tot observant els cartells de suport visual, els nens havien d'enganxar fragments del text del conte a les imatges proposades.

A les taules, es van dur a terme activitats de dinamització del gust per la lectura com ara jocs de lletres i objectes que calia aparellar; *memory* diversos; el joc de les tres parelles, amb cartonets amb paraules i objectes que calia reunir en una partida de cartes tradicional; el joc del penjat, entre d'altres jocs de taula.

Unitats responsables

Coordinació

Gabinet de la Consellera

M. Rosa Moya Ibáñez, cap del Gabinet

Subdirecció General d'Organització, Coneixement i Sistemes d'Informació (SGOCSI)

M. Farners Badia Ribas, subdirectora general

Elisabet Hosta Calderer, cap del Servei de Comunicació i Publicacions

Antònia Nadal Pellejero, responsable de l'estand

Activitats

Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme (SGLP)

2. Difusió a les famílies del Pla nacional de lectura

Enguany l'objectiu principal de la participació del Departament al Festival de la Infància ha estat difondre una de les actuacions prioritàries que du a terme: l'impuls del Pla nacional de lectura, com a estratègia per aconseguir l'èxit escolar de tots els alumnes.

Aquesta difusió de l'Impuls de la lectura tenia els objectius següents:

1. Oferir activitats lúdiques i de participació lliure per a tots els visitants adaptades a les característiques de cada edat.
2. Donar a conèixer activitats sobre la lectura que fan algunes escoles de Catalunya.
3. Lliurar informació a les famílies per augmentar la competència comunicativa lingüística i el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants.

Els nens i les nenes que hi han participat, amb les seves famílies, han pogut gaudir de les activitats proposades llegint i remenant contes, i endinsar-se en un món ple d'aventures de la mà dels personatges literaris. A partir dels contes i poemes s'han dut a terme audicions, visualització d'imatges, el joc del penjat, jocs de *memory*, endevinalles, jocs de taula...

Cal destacar que totes les activitats proposades es van seleccionar d'entre activitats que s'apliquen a les escoles per treballar l'Impuls de la lectura. La participació del Departament al Festival de la Infància ha permès difondre experiències educatives i pràctiques específiques que s'estan duent a terme als centres de referència sobre el desenvolupament de l'hàbit lector. Activitats com aquestes evidencien que el gust per la lectura es pot desvetllar també d'una manera lúdica en el moment en què els nens i les nenes s'acosten als contes i que es pot augmentar a través del joc actiu. A l'annex 6.2 s'explica el detall de cadascuna de les activitats proposades.

Amb aquesta finalitat, per dinamitzar les activitats i informar les famílies, 14 tècnics i administratius de la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme han assegurat la permanència a l'estand durant totes les hores d'obertura. Hi van participar: Núria Alba, Carmen Martín, Neus Fluriach, Joana Vidal, Jaume Cañadas, Cecília Lladó, Maite Rueda, Teresa Tort, Pilar Monells, Assumpció Bril, Tica Rambla, Loli Martos, Toni Cunillera i Anna Marco.

Altrament, l'aspecte visual i gràfic dels tríptics sobre l'Impuls de la lectura es va reproduir a les parets de l'estand i en uns distintius que van portar les persones encarregades de l'estand (vegeu l'annex 6.1 sobre les característiques de l'estand).

Com a recordatori, i per portar a casa, es va distribuir a les famílies que van passar per l'estand el fullet informatiu sobre l'Impuls de la lectura (se'n van lliurar més de 100 tríptics).

3. Despesa executada

La despesa executada en la participació del Departament al Festival de la Infància s'indica en el quadre següent:

Concepte	Empresa	Import
Construcció de l'estand, muntatge, desmuntatge i transport del mobiliari	BARTHES	2.516,23 €
IVA de l'espai de 48 m ² cedit per Fira de Barcelona (el cost de l'espai és gratuït per a les institucions públiques, que han d'assumir únicament la despesa de l'IVA corresponent a l'espai cedit)	Fira de Barcelona	11,52 €
Material per a les activitats: lletres magnètiques, titelles, objectes relatius als contes, 4 m de cinta adhesiva magnètica		195,12 €
Despeses dels 20 dinars dels monitors	Tiquets restaurant	248,40 €
Disseny gràfic, aplicació de la imatge l'Impuls de la lectura	Estudi Carne Vives	0,00 €
TOTAL		2.971,27 €

4. Col·laboradors: entitats i monitors

Cal agrair la col·laboració desinteressada de les entitats següents:

- Editorial Santillana
- Editorial Cruïlla

Ambdues editorials han aportat publicacions per a infants i materials impresos que han permès disposar d'una biblioteca infantil a l'espai del racó de lectura, de fàcil accés i consulta per part de les famílies i dels nens que han visitat l'estand del Departament al Festival de la Infància.

La representació del Departament a l'estand del Festival va estar en tot moment assegurada per mitjà de la presència d'almenys una persona de la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme i d'una persona de la Subdirecció General d'Organització, Coneixement i Sistemes d'Informació.

La dinamització de les activitats per als infants va anar a càrrec de monitors voluntaris i de joves universitàries (filles de personal del Departament en alguns casos) que també van exercir de monitors, amb la col·laboració puntual de la Fundació Pere Tarrés. D'aquesta manera es va constituir un equip de tretze voluntaris i voluntàries, organitzats per torns amb l'assistència de dos monitors com a mínim cada dia. Els monitors i monitores s'identificaven mitjançant una samarreta de color taronja amb el logotip del Departament i una acreditació personal amb la imatge gràfica del programa d'Impuls a la lectura que portaven visible en tot moment.

Anteriorment, el divendres 23 de desembre personal de l'SGLP i l'SGOCSI havien dut a terme una sessió d'informació i presentació de l'activitat adreçada als monitors voluntaris. S'havia previst una col·laboració de set hores diàries, tres al matí i quatre a la tarda, després d'una pausa per dinar, al bar del Palau on estava instal·lat l'estand del Departament, que va assumir-ne el cost. En aquesta sessió es va constatar la bona disposició d'aquests joves universitaris i el seu entusiasme per col·laborar en l'atenció dels infants que visitarien l'estand.

Un cop al Festival, en acabar la seva jornada i per dur a casa com a recordatori, la responsable de l'estand va lliurar a cadascun d'aquests joves una bossa amb el *Diccionari d'educació* (elaborat pel Departament i el Centre de Terminologia Termcat) i uns obsequis provinents de materials de fires del Departament (una bossa d'esport; una llibreta i una agenda; dues samarretes; un llapis i un bolígraf i un llapis USB).

Finalment, i com a reconeixement de la tasca de dinamització duta a terme per aquests voluntaris i els bons resultats de la seva participació, la consellera d'Ensenyament els ha adreçat una carta d'agraïment personalitzada en la qual posa de manifest l'aportació que han fet a la millora de la nostra societat en aquests moments difícils per al nostre país.

5. Valoració

La participació del Departament al Festival de la Infància ha estat marcada per l'austeritat pressupostària i per la necessitat d'aprofitar recursos diversos emprats anteriorment. Aquest fet ha comportat un exercici gens fàcil d'imaginació i de creativitat per part de les unitats organitzadores tant pel que fa a la construcció de l'estand i al disseny dels espais, la selecció d'activitats sobre la lectura amb poc cost de material, com a la possibilitat de comptar amb personal no especialitzat (voluntaris) i a organitzar permanències amb personal del Departament per assegurar l'atenció de l'estand.

Cal destacar especialment la bona actuació dels monitors voluntaris que van dinamitzar les activitats amb molt d'entusiasme, fet que va crear un ambient entranyable; la participació de 14 tècnics i auxiliars de l'SGLP, que van informar totes les famílies interessades que es van acostar a l'estand, i la bona coordinació duta a terme per les persones implicades de les unitats responsables.

Per tot això podem afirmar que la participació del Departament al Festival de la Infància ha estat un èxit, ja que s'ha aconseguit l'objectiu proposat de difondre el Pla nacional de lectura per mitjà d'unes activitats educatives i lúdiques que han estat molt ben acollides pel públic (1.500 nens i nenes i les seves famílies).

Expressem també el desig de poder comptar amb més recursos econòmics per a la propera edició, per obtenir uns resultats encara millors, especialment de visibilitat de l'estand.

Annexos

1. Característiques de l'estand del Departament
2. Descripció de les activitats proposades
3. Personal que ha fet permanències a l'estand del Departament

Annex 1. Característiques de l'estand del Departament

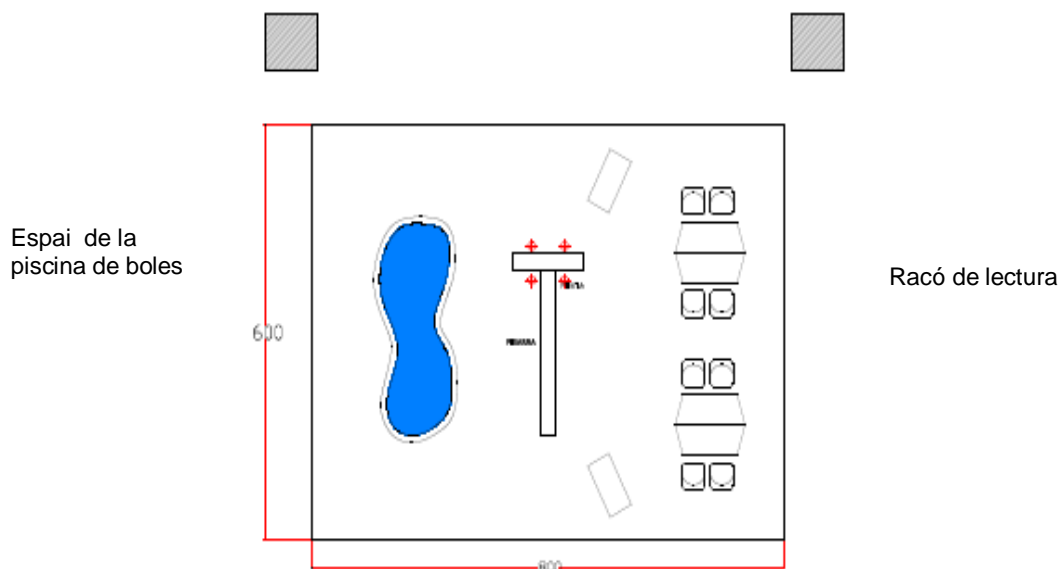
Per participar al Festival de la Infància, el Departament va comptar amb un estand de dimensions reduïdes, de 48 m², just al costat de l'estand del Barça, i amb l'equipament següent:

- Una piscina de boles
- Mobiliari escolar: 4 taules, 12 cadires
- Mobiliari de fires: 16 tamborets, 2 armaris, una prestatgeria
- Material divers: lletres, titelles i objectes de contes
- Imatges plastificades fetes al Departament
- Llibres aportats per diferents editorials

A causa de la manca de pressupost, es va haver de dissenyar l'estand aprofitant les parets d'una altra fira i, per aquest motiu, el resultat de la construcció no va resultar l'òptim. Sí que es va aconseguir una decoració infantil i divertida amb la reutilització de la piscina de boles (adquirida l'any anterior) i amb l'ús de mobiliari escolar que el Departament té al magatzem de distribució a l'edifici dels serveis centrals. Una part del racó de lectura es va convertir en una biblioteca infantil gràcies a la col·laboració desinteressada de les editorials Santillana i Cruïlla que van aportar llibres i materials impresos per a infants.

El material, que va durar fins al dia del tancament, era vistós i decoratiu.

La distribució de l'espai va quedar dividida en dues parts com segueix:

Quant al disseny de les parets de l'estand, es va aplicar la imatge de l'Impuls per la lectura, que coincidia amb el disseny dels tríptics que es distribuïen a les famílies per explicar aquest Pla.

Annex 2. Descripció de les activitats proposades

A) RACÓ DE LECTURA

POEMA: "QUÈ LI PASSA A L'ÓS?" (activitat per a nens i nenes de 3 a 6 anys)

Material: Poema amb suport visual i dos versos per imatge.

Desenvolupament de l'activitat:

1. S'explica el poema amb el suport visual.
2. Es reparteixen les imatges i es torna a recitar el poema. Un cop llegit el poema, entre tots s'ordenen les imatges i es pengen ordenades a la paret, enganxades amb velcro.
3. Finalment el monitor amb l'ajuda dels nens torna a llegir el poema.

CONTE: *LA PRINCESA SEGONA* (activitat per a nens i nenes de 6 a 8 anys)
(Tracta el tema de la gelosia entre germans).

Material: Conte amb suport visual i fragments del text per compondre.

Desenvolupament de l'activitat:

1. S'explica el conte i es presenten les imatges una a una.
2. Quan s'acaba d'explicar el conte es reparteixen els cartells amb els fragments del conte i es donen uns minuts per llegir-los o observar-los.
3. Es demanen voluntaris per llegir el fragment que els ha tocat. Després, enganxen el cartell a sota de cada dibuix. Si el nen o nena no sap llegir, pot llegir-li el text el monitor o un altre nen. Un cop ha escoltat la lectura ha de dir a quina imatge correspon i enganxar el cartell a sota.
4. Finalment es torna a explicar el conte demanant la col·laboració dels nens i nenes (per exemple han de recordar el que diu un personatge, un nen o nena ha d'explicar-ne una escena...).

B) ACTIVITATS PER FER A LES TAULES (EN PETIT GRUP O COL·LECTIVAMENT)

ESPAI DE LECTURA PER A LES FAMÍLIES
Biblioteca amb llibres i contes per poder gaudir de la lectura

JOC: ANIMabecé.

Aquest és un joc que permet realitzar diferents jocs amb el mateix material. Cada monitor pot triar-ne un o dos, els jocs amb els quals se senti més còmode.

Material: targetes amb un dibuix i la inicial del seu nom, i targetes amb les paraules i la inicial ressaltada en color vermell.

Desenvolupament dels jocs:

JOC 1: Aparellar cada dibuix amb el seu nom.

JOC 2: *Memory*.

Es col·loquen els cartronets cap per avall. Cada jugador en gira dos, si coincideix el dibuix amb el nom se'ls queda i torna a destapar-ne dos més, si no coincideix els torna a tombar i passa el torn a un altre.

JOC 3: Un, dos, tres... que ningú no miri res!

Mostrem 5 paraules, les llegim i memoritzem. Tothom tanca els ulls i se'n treu una. Han d'endevinar quina paraula hem tret.

JOC 4: Les tres parelles.

S'utilitzen els cartronets com les cartes tradicionals. Es tracta de fer 3 parelles (dibuix amb la paraula corresponent). Cada jugador demanarà un dibuix o una paraula al jugador que ell triï, si la té li ha de donar i si no la té ha d'agafar una targeta de la pila central.

JOC: EL PENJAT

Funciona com un joc del penjat on cal endevinar les lletres que componen una paraula.

Material: 10 cartes amb un interrogant, 44 cartes amb una lletra cadascuna i 30 fitxes vermelles (que s'utilitzen com a punts).

Desenvolupament de l'activitat:

1. Es pensa una paraula per endevinar i es col·loquen a sobre de la taula tantes cartes amb el símbol '?' com lletres tingui la paraula. És recomanable fer les primeres partides amb paraules senzilles i que no siguin formes verbals ni plurals.
2. Es col·loquen les cartes de lletres cara amunt escampades per la taula.
3. Cada nen, per torns, proposa una lletra. Si l'endevina es col·loca la lletra a sobre de l'interrogant corresponent, i li donem una fitxa vermella com a punt. Si no l'endevina es passa el torn a un altre nen.
4. Qui endevina la paraula rep 3 punts.
5. El joc es pot repetir amb una altra paraula.
6. Guanya qui més punts obtingui.

JOC: MEMORITZA! (joc per nens i nenes a partir de 7 anys)

Memory per associar una paraula amb un dibuix. Camp semàntic: el carrer.
Lletra d'impremta.

Material: targetes amb dibuixos i targetes amb les paraules corresponents.

Desenvolupament de l'activitat:

1. Es col·loquen els cartronets cap per avall.
2. Cada jugador en destapa dos, si coincideix el dibuix amb el nom se'ls queda i torna a destapar-ne dos més; si no coincideix els torna a tornar i passa el torn a un altre.
3. Guanya el jugador que més parelles hagi aconseguit (parella= imatge+paraula).

JOC: ANIMALS I JOGUINES

Material: 13 fotografies de joguines i 13 cartells amb el seu nom; 12 fotografies d'animals i 12 cartells amb el seu nom.

Vocabulari de joguines: *tren, camió, puzzle, granja, bicicleta, nina, ós, tricicle, patins, timbal, avió, pilota, construcció.*

Vocabulari d'animals: *tigre, gat, conill, lleó, vaca, cargol, cangur, girafa, cavalls, elefants, esquirols, dofins.*

Desenvolupament del joc:

1. Cada nen o nena tria a l'atzar de 3 a 6 cartronets de paraules.

2. Cada nen o nena ha de cercar les imatges corresponents. Es poden ajudar entre ells.

NOTA: és important no utilitzar els dos jocs a la mateixa taula per no barrejar les imatges i els cartells d'animals i joguines.

C) ACTIVITATS PER A L'ESPAI DE LA PISCINA DE BOLES

ELS CONTES POPULARS

Material:

- 3 contes: *La caputxeta*, *En Patufet*, *La Rateta que escombrava l'escaleta*.
- 3 o 4 elements de cada conte amagats a la piscina.
- 3 cartells penjats en un lloc destacat (un per cada conte) amb el títol, una imatge del conte i una bafarada amb un diàleg representatiu del conte.

JOC 1: trobar els elements del conte.

1. Es fan tres grups i cadascun mira lliurement un dels contes per tal de llegir-lo, comentar-lo, recordar-lo... i, sobretot, per fixar-se en les imatges.
2. Després cada grup ha de cercar a la piscina 4 objectes o elements que siguin del seu conte. Si en troben un que no és del seu conte, l'han de retornar a la piscina.
3. El grup ha de deliberar si efectivament els objectes trobats són del seu conte.
4. A l'últim, es comparteixen les troballes dels diferents grups i entre tots confirmen que efectivament corresponen a cada conte.

Objectes per trobar a la piscina

Conte de la Caputxeta: roba vermella/caputxa, titelles dels personatges.

Conte d'en Patufet: col de plàstic, bou, dineret, paperina, cistell.

Conte de la Rateta: cinta rosa, dineret, escombra, gos, gat, ruc, gall.

JOC 2: llegim el que diu el personatge protagonista.

1. Ens fixem en l'escena del conte que tenim ben grossa amb una bafarada del diàleg més representatiu del conte.
2. Es demana a algun nen o nena que llegeixi la bafarada. Després la llegirem tots en veu alta. Si els nens no saben llegir, se'ls demana primer si algú recorda què deia el personatge del conte, i ho han de memoritzar. El monitor ajuda a llegir la bafarada assenyalant cada paraula que llegeix i donant temps als nens per dir què hi diu.
3. Per torns, surten a llegir les bafarades i, si cal, se'ls ha d'ajudar.

Bafarades

La Caputxeta: -Àvia, àvia, quina boca més grossa que tens!

En Patufet: -Patim, patam, patum, homes i dones del cap dret, patim, patam, patum, no trepitgeu al Patufet.

La Rateta: -Rateta, rateta, tu que ets tan boniqueta, que et voldries casar amb mi?

JOC: BUSQUEM IMATGES I LLEGIM EL SEU NOM

Material: imatges d'objectes i cartells grans amb el seu nom.

Vocabulari: *globus, estoig, llapis, llibre, cul, dit, dents, sabates, aigua, flam, llet, ou, pa, ànec, cargol, formiga, mosca, rata, porc, camió, moto.*

Desenvolupament del joc:

1. Entre tots llegim tres o quatre paraules i les memoritzem.
2. A continuació buscarem a la piscina els dibuixos corresponents. Si troben altres coses les deixaran a la piscina.
3. Un cop els han trobat, han de relacionar el dibuix amb la paraula i llegir-les.
4. Després podem demanar que es fixin molt bé en els cartells. Passats uns minuts despengem els cartells i els desordenem. Entre tots han d'aparellar-los bé.

Annex 3. Personal que ha fet permanències a l'estand del Departament

Les dades del personal, adscrit al Departament i aliè, que ha fet permanències a l'estand del Departament al Festival de la Infància, en l'edició de 2011-2012, es presenten en els quadres següents:

Unitats responsables	Personal que va romandre a l'estand	Monitores voluntàries
Gabinet de la Consellera		
	M. Rosa Moya , cap del Gabinet	filla
		Aina Torrejón Moya
	Antoni Arasanz , assessor de la consellera	alumnes UIC i amistats
		Anna Masas Mercier
		Sònia Casals Sans
		Laura Gonzálbez Roig
		Alba Figueroa Paredes
		M. Jesús González Barba
	Marta Barquero , secretària de la consellera	alumnes de la UIC, educació infantil, i neboda
		Leyre Lisón López (neboda)
		Anna Alcalá Jiménez
Subdirecció General d'Organització, Coneixement i Sistemes d'Informació		
	M. Farners Badia , subdirectora general	
Servei de Comunicació i Publicacions		
	Bet Hosta , cap del Servei	
	Antònia Nadal , responsable de l'estand	filla i amiatat
		Helena Fornells Nadal (filla)
		Marina Giner Ramos
	Montserrat Costa , tècnica planificació lingüística	filla
		Caterina Houle Costa
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme		
	Pilar Monells , secretària de la subdirectora general	
Servei d'Immersion i Acol·liment Lingüístic		
	Núria Alba	
	Carmen Martín	
	Jaume Cañadas	
	Cecília Lladó	
	Teresa Tort	
	Assumpció Bril	
	Loli Martos	
	Toni Cunillera	
	Anna Marco	
Servei de Llengües Estrangeres		
	Neus Fluriach	
	Joana Vidal	
	Tica Rambla	
	Maite Rueda	filla
		Jemila Ruedas Rovira
Entitats alienes al Departament		
Fundació Pere Tarrés	personal voluntari	Nom i cognoms
		Oscar Bernat Plens Bravo